

អត្ថបទព័ត៌មានអំពីថ្នាំបង្ការជម្ងឺ

ថ្នាំបង្ការជម្ងឺគ្រុនផ្តាសាយធំ ព័ត៌មានដែលអ្នកត្រូវដឹង

(ថ្នាំបង្ការផ្តាសាយធំ ដែលមានមេរោគនៅរស់ សម្រាប់បន្តក់តាមច្រមុះ)
2013-2014

Many Vaccine Information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis
មានអត្ថបទព័ត៌មានអំពីថ្នាំបង្ការជាច្រើនដែលបានព្រមព្រៀងជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាដទៃទៀត ។ សូមទស្សនាគេហទំព័រដែលមានអាសយដ្ឋាន www.immunize.org/vis

1 ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំបង្ការ?

ជម្ងឺគ្រុនផ្តាសាយធំ (“ផ្តាសាយធំ”) គឺជាជម្ងឺឆ្លង ដែលសាយភាយទូទាំងសហរដ្ឋអាមេរិកនៅរៀងរាល់រដូវរងារ ដែលជាធម្មតា គឺពីខែត្នោត ខែតុលា ដល់ខែឧសភា ។

ផ្តាសាយធំ វាបណ្តាលមកពីមេរោគគ្រុនផ្តាសាយធំ ហើយអាចឆ្លងរាលដាលតាមការក្អក កណ្តាស់ និងការនៅ ក្បែរគ្នា ។

មនុស្សគ្រប់រូបអាចកើតជម្ងឺផ្តាសាយធំបានទាំងអស់ តែហានិភ័យនៃការកើតជម្ងឺនេះ មានភាពខ្ពស់ក្នុងចំណោមកុមារ ។ រោគសញ្ញាជម្ងឺនេះបង្ហាញឡើងភ្លាមៗពេលអ្នកឆ្លងមេរោគ ហើយវាស្ថិតនៅប្រាំបួនថ្ងៃ រោគសញ្ញាមានដូចជា ៖

- គ្រុនក្តៅ/គ្រុនញាក់
- ឈឺក
- ឈឺសាច់ដុំ
- ល្អិតល្អៃ
- ក្អក
- ឈឺក្បាល
- ហៀរសំបោរ ឬតឹងច្រមុះ

ផ្តាសាយធំ នេះ វាអាចធ្វើឲ្យមនុស្សខ្លះឈឺខ្លាំងជាងអ្នកដទៃ ។ អ្នកទាំងនោះមានដូចជាកុមារតូចៗ មនុស្សចាស់មានអាយុ 65 ឆ្នាំ ឬចាស់ជាងនេះ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងអ្នកដែលមានស្ថានភាពសុខភាពមិនមាំមួនណាមួយដូចជា—ជម្ងឺបេះដូង សួត និងគ្រុនរោម ឬអ្នកដែលមានប្រព័ន្ធភាពស៊ាំនឹងជម្ងឺខ្សោយ ។ ថ្នាំបង្ការជម្ងឺផ្តាសាយធំ មានសារៈសំខាន់ពិសេសសម្រាប់អ្នកទាំងអស់នេះ និងអ្នកដទៃដែលស្ថិតនៅជិតអ្នកទាំងនេះ ។

ផ្តាសាយធំនេះក៏អាចនាំឲ្យកើតជម្ងឺរលាកសួត និងធ្វើឲ្យស្ថានភាពជម្ងឺចាស់កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង ។ ចំពោះកុមារវាអាចបណ្តាលក្មេងរាត និងប្រកាច់ ។

ក្នុងមួយឆ្នាំមានមនុស្សរាប់ពាន់នាក់នៅសហរដ្ឋអាមេរិកស្លាប់ចាប់ដំបូងដោយសារផ្តាសាយធំ និងមួយចំនួនធំទៀតត្រូវចូលសម្រាកពេទ្យ ។

ថ្នាំបង្ការជម្ងឺ ផ្តាសាយធំ គឺជាការការពារដ៏ប្រសើរបំផុត ដែលយើងមានសម្រាប់ការពារជម្ងឺនេះ និងជម្ងឺដទៃដែលកើតឡើងដោយសារអ្នកឆ្លងជម្ងឺនេះ ។ ថ្នាំបង្ការជម្ងឺផ្តាសាយធំក៏អាចជួយការពារមិនឲ្យជម្ងឺនេះឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតផងដែរ ។

2 ថ្នាំបង្ការផ្តាសាយធំដែលមេរោគផ្តាសាយធំនៅរស់តែខ្សោយ — LAIV ថ្នាំបន្តក់តាមច្រមុះ

ថ្នាំបង្ការជម្ងឺគ្រុនផ្តាសាយធំ មានពីរប្រភេទ ៖

អ្នកត្រូវទទួលថ្នាំបង្ការជម្ងឺគ្រុនផ្តាសាយធំ ដែលជាមេរោគគ្រុនផ្តាសាយធំនៅរស់តែមានកម្លាំងខ្សោយ (live, attenuated influenza vaccine) (ហៅកាត់ថា LAIV) ដែលត្រូវបញ្ចូលតាមរន្ធច្រមុះ ។ ពាក្យថា “ខ្សោយ-Attenuated” មានន័យថាកម្លាំងខ្សោយ ។ មេរោគនៅក្នុងថ្នាំបង្ការត្រូវបានធ្វើឲ្យខ្សោយកម្លាំង ដើម្បីកុំឲ្យវាមានលទ្ធភាពធ្វើឲ្យអ្នកកើតជម្ងឺនេះបាន ។

ថ្នាំបង្ការផ្សេងទៀត ដែលជា “ថ្នាំចាក់-flu shot” គឺជាថ្នាំបង្ការដែលមាន មេរោគអសកម្ម (គឺជាថ្នាំដែលមិនដាក់បញ្ចូលនូវមេរោគដែលនៅមានជីវិត) ។ វាក៏ជាប្រភេទថ្នាំដែលត្រូវចាក់ចូលក្នុងខ្លួនអ្នកជម្ងឺដោយប្រើម្ជុល ។ ថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះ ត្រូវបានរៀបរាប់បង្ហាញដោយអត្ថបទព័ត៌មានអំពីថ្នាំបង្ការដាច់ដោយឡែកមួយទៀត ។

Influenza, (live, intranasal) VIS - Cambodian (7/26/13)

ត្រូវពេទ្យសូមណែនាំឲ្យអ្នកត្រូវទទួលថ្នាំបង្ការជម្ងឺផ្តាសាយធំជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ចំពោះកុមារដែលមានអាយុចាប់ពី 6 ខែ ដល់ 8 ឆ្នាំ គួរបានទទួលថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះ ចំនួនពីរកម្រិតថ្នាំដែលត្រូវប្រើ នៅ ក្នុងឆ្នាំដំបូងដែលពួកគេទើបទទួលថ្នាំបង្ការជម្ងឺនេះជាលើកដំបូង ។

ជានិច្ចកាល ថ្នាំបង្ការជម្ងឺ ផ្តាសាយធំ តែងតែមានការផ្លាស់ប្តូរ ។ ក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ ថ្នាំបង្ការជម្ងឺ ផ្តាសាយធំត្រូវបានផលិតដើម្បីការពារចំពោះមេរោគប្រភេទដែលអាចនឹងបង្កឲ្យកើតជម្ងឺនេះក្នុងឆ្នាំនោះ ។ ដូចយើងបានដឹងហើយថា ថ្នាំបង្ការជម្ងឺ ផ្តាសាយធំ វាមិនអាចបង្ការមិនឲ្យកើតជម្ងឺ ផ្តាសាយធំបានគ្រប់ករណីឡើយ តែអ្វីដែលយើងធ្វើគឺជាការការពារដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់យើងប្រឆាំងនឹងជម្ងឺ នេះ ។ ថ្នាំបង្ការ LAIV មានប្រសិទ្ធភាពប្រឆាំងនឹងមេរោគគ្រុនផ្តាសាយធំចំនួនបួនប្រភេទផ្សេងៗគ្នា ។

ថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះត្រូវប្រើពេលចំនួនប្រហែលជា 2 សប្តាហ៍ក្រោយការទទួលដើម្បីអាចបង្កើតបានការពារមេរោគបាន ហើយរបាំងការពារនេះនឹងស្ថិតនៅមានប្រសិទ្ធភាពចំនួនបីបួនខែ ទៅមួយឆ្នាំ ។

ជម្ងឺមួយចំនួនដែលមិនមែនបណ្តាលមកពីមេរោគគ្រុនផ្តាសាយធំ ជាញឹកញយត្រូវបានគេយល់ច្រឡំថាគឺជា ផ្តាសាយធំបណ្តាលមកពីមេរោគនៃជម្ងឺនេះ ។ ថ្នាំបង្ការជម្ងឺ ផ្តាសាយធំនឹងមិនអាចការពារមិនឲ្យជម្ងឺទាំងនេះកើតឡើងបានឡើយ ។ ថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះ អាចការពារបានតែជម្ងឺគ្រុនផ្តាសាយធំទេ ។

ថ្នាំបង្ការ LAIV អាចត្រូវប្រើជាមួយមនុស្សចាប់ពីអាយុ 2 ឆ្នាំដល់ 49 ឆ្នាំ ដែលមិនពោះ ។ វាមិនបង្កគ្រោះថ្នាក់អ្វីឡើយបើទោះបីជាអ្នកទទួលវាក្នុងពេលតែមួយជាមួយនឹងការចាក់ថ្នាំបង្ការជម្ងឺដទៃទៀត ។

ថ្នាំបង្ការ LAIV មិនមានលាយសារធាតុថ្នាំដើម្បីសាល (សារធាតុផ្សំ និងប្រឆាំងមេរោគផ្សិត) ឬសារធាតុការពារផ្លូវចិត្តឡើយ ។

3 ប្រភេទមនុស្សដែលមិនអាចទទួលថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះបាន

ចូរប្រាប់គ្រូពេទ្យដែលជាអ្នកផ្តល់ ថ្នាំបង្ការឲ្យអ្នកបានដឹង ៖

- **ប្រសិនបើអ្នកមានប្រតិកម្មធាតុធ្ងន់ធ្ងរ (គ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត)** ដោយរួមទាំងប្រតិកម្មជាមួយនឹងស្ថិតមាន ។ ប្រសិនបើអ្នកធ្លាប់មានប្រតិកម្មធាតុធ្ងន់ធ្ងរដែលអាចគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ក្រោយពេលអ្នកបានទទួលមួយកម្រិតប្រើនៃថ្នាំបង្ការជម្ងឺ ផ្តាសាយធំ ឬមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរទៅនឹងផ្នែកណាមួយនៃថ្នាំបង្ការនេះ អ្នកមិនត្រូវប្រើថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះទៀតឡើយ ។
- **បើអ្នកធ្លាប់មានប្រព័ន្ធភាពស៊ាំប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទធ្ងន់ធ្ងរ** (Guillain-Barré Syndrome) (ជម្ងឺធ្វើឲ្យពិការរាងកាយ ឬដែលគេហៅផងដែរថា GBS) ។ មនុស្សខ្លះដែលធ្លាប់មានប្រវត្តិកើតជម្ងឺនេះ មិនគួរប្រើថ្នាំបង្ការនេះទេ ។ ប្រការនេះត្រូវពិភាក្សាជាមួយគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ។
- **ប្រសិនបើអ្នកទោះបីបានទទួលថ្នាំបង្ការក្នុងរាង 4 សប្តាហ៍កន្លងទៅ ឬបើអ្នកមិនស្រួលក្នុងខ្លួន ។** គ្រូពេទ្យអាចណែនាំឲ្យអ្នករងចាំសិន ។ តែក្រោយពីនេះអ្នកត្រូវត្រឡប់មកជួបពេទ្យវិញ ។

- អ្នកត្រូវទទួលបានថ្នាំបង្ការជម្ងឺគ្រុនក្តៅប្រភេទចាក់ ជំនួសឲ្យថ្នាំបង្ការប្រភេទបាញ់ចូលកាមរទ្រម្រុះប្រសិនបើអ្នក ៖
 - ជាស្ត្រីកំពុងពពោះ
 - មានប្រព័ន្ធស្មាំនឹងមេរោគចុះខ្សោយ
 - មានបញ្ហាសុខភាពណាមួយក្នុងពេលយូរអង្វែង
 - ជាកុមារដែលកើតហឹម ឬមានបញ្ហាពិបាកដកដង្ហើម
 - ជាកុមារ ឬយាយីជនដែលស្ថិតក្នុងការប្រើថ្នាំអាស៊ីតព្យាបាលជម្ងឺ ក្នុងរយៈពេលយូរអង្វែង
 - នៅក្បែរនរណាម្នាក់ដែលត្រូវការការថែទាំពិសេសដោយសារបញ្ហាប្រព័ន្ធស្មាំនឹងមេរោគចុះខ្សោយយ៉ាងខ្លាំង
 - ជាកុមារដែលមានអាយុក្រោម 2 ឆ្នាំ ឬជាមនុស្សមានអាយុច្រើនជាង 49 ឆ្នាំ ។ (ចំពោះ កុមារដែលមានអាយុ 6 ខែ ឬអាយុច្រើនជាងនេះ អាចទទួលបានថ្នាំបង្ការប្រភេទចាក់បាន ។ ចំពោះកុមារ ដែលមានអាយុក្រោម 6 មិនអាចទទួលបានថ្នាំបង្ការជម្ងឺគ្រុនក្តៅប្រភេទណាមួយបានឡើយ) ។

អ្នកដែលផ្តល់ថ្នាំបង្ការជម្ងឺគ្រុនក្តៅ អាចផ្តល់ឲ្យអ្នកនូវព័ត៌មានបន្ថែម ។

4 ហានិភ័យបណ្តាលពីប្រតិកម្មថ្នាំបង្ការ

ថ្នាំបង្ការ ក៏ដូចជាថ្នាំដទៃទៀតដែរ គឺតែងតែអាចកើតមានផលប៉ះពាល់កើតឡើង ។ ផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ ជាធម្មតាមិនធ្ងន់ធ្ងរ ហើយនឹងបាត់ទៅវិញដោយខ្លួនឯង ។ ផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរ ក៏អាចកើតឡើងបានដែរ តែជាករណីមួយដែលកម្រកើតមានណាស់ ។ ថ្នាំ បង្ការ LAIV ត្រូវបានផលិតឡើងពីមេរោគជម្ងឺ ផ្កាសាយធំដែលបានធ្វើឲ្យខ្សោយកម្លាំងជាមុន ហើយវាមិនបង្កឲ្យកើតជម្ងឺផ្កាសាយធំឡើយ ។

ផលប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតទាប ដែលត្រូវបានគេរាយការណ៍ឲ្យដឹង បន្ទាប់ពីទទួលបានថ្នាំបង្ការ LAIV រួចមកគឺ ៖

ចំពោះកុមារ និងយុវវ័យ ដែលមានអាយុពី 2-17 ឆ្នាំ ៖

- ហៀរសំបោរ តឹងច្រមុះ ក្អក
- គ្រុនក្តៅ
- ឈឺក្បាល ឈឺសាច់ដុំ
- ពិបាកដង្ហើម
- ឈឺពោះ ឬក្អក ឬរាកម្តងម្កាល

ចំពោះមនុស្សចាស់ពីអាយុ 18-49 ឆ្នាំ ៖

- ហៀរសំបោរ ឬតឹងច្រមុះ
- ឈឺក
- ក្អក គ្រុនក្តៅ អស់កម្លាំង/ចុះខ្សោយ
- ឈឺក្បាល

ផលប៉ះពាល់កម្រិតធ្ងន់ ដែលអាចកើតមានបន្ទាប់ពីទទួលបានថ្នាំបង្ការ LAIV ៖

- ប្រតិកម្មធាតុធ្ងន់ធ្ងរអាចកើតមាន ក្រោយពេលទទួលបានថ្នាំបង្ការប្រភេទនេះរួច (ការប៉ាន់ស្មានគឺថាប្រតិកម្មកម្រិតធ្ងន់បែបនេះអាចកើតមានតិចជាង 1 ដងក្នុងមួយលានកម្រិតប្រើ) ។

សុវត្ថិភាពនៃថ្នាំបង្ការ ជានិច្ចកាលតែងបានទទួលការត្រួតពិនិត្យ ។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទស្សនា គេហទំព័រ ៖ www.cdc.gov/vaccinesafety/

5 តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចបើប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរកើតឡើង?

តើខ្ញុំត្រូវកមើលអ្វី?

- ត្រូវកមើលអ្វីដែលធ្វើឲ្យអ្នកបារម្ភ ដូចជាសញ្ញានានាអំពីប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ គ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬការប្រែប្រួលអាកប្បកិរិយារបស់អ្នកជម្ងឺ ។

សញ្ញានានាអំពីប្រតិកម្មក្នុងកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរអាចមានរួមបញ្ចូលនូវការឡើងបន្ទាល់ត្រអាក ហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម បេះដូងដើរញាប់ វិលមុខ និងខ្សោយកម្លាំង ។ សញ្ញាទាំងនេះ អាចកើតឡើងពីរបីនាទី ទៅពីរបីម៉ោង ក្រោយពីការទទួលបានថ្នាំបង្ការរួច ។

តើខ្ញុំត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ?

- បើអ្នកគិតថាវាគឺជាប្រតិកម្មក្នុងកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរ ឬជាភាពអាសន្នដទៃទៀតដែលអ្នកមិនអាចរង់ចាំបាន សូមហៅទូរស័ព្ទទៅកាន់លេខ 9-1-1 ឬយកអ្នកជម្ងឺទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យដែលនៅក្បែរលោកអ្នកជាទីបំផុត ។ បើមិនដូច្នោះទេ សូមហៅទូរស័ព្ទទៅជួបគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ។
- បន្ទាប់មក អ្នកត្រូវរាយការណ៍អំពីប្រតិកម្មនេះ ទៅកាន់ ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ហេតុការណ៍ប្រតិកម្មថ្នាំបង្ការជម្ងឺ (Vaccine Adverse Event Reporting System -VAERS) ។ គ្រូពេទ្យរបស់អ្នក អាចរាយការណ៍អំពីបញ្ហានេះ ឬអ្នកអាចរាយការណ៍ដោយខ្លួនឯងតាមរយៈគេហទំព័ររបស់ VAERS ដែលមានអាសយដ្ឋាន www.vaers.hhs.gov ឬដោយការហៅទូរស័ព្ទទៅកាន់លេខ 1-800-822-7967 ។

VAERS គឺគ្រាន់តែជាកន្លែងសម្រាប់រាយការណ៍អំពីប្រតិកម្មថ្នាំតែប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកគេមិនមែនជាអ្នកផ្តល់ជំនួយនូវជំនួយស្រាវជ្រាវដល់អ្នកឡើយ ។

6 កម្មវិធីជាតិផ្តល់សំណងចំពោះរបួសស្នាមបណ្តាលពីថ្នាំបង្ការ

កម្មវិធីជាតិផ្តល់សំណងចំពោះរបួសស្នាមបណ្តាលពីថ្នាំបង្ការ (National Vaccine Injury Compensation Program -VICP) គឺជាកម្មវិធីរបស់រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ផ្តល់សំណងដល់ពលរដ្ឋដែលអាចរងរបួស បណ្តាលពីថ្នាំបង្ការណាមួយ ។

ចំពោះអ្នកណាដែលមានជំនឿថាខ្លួនបានរងរបួសបណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការជម្ងឺ អាចសិក្សាអំពីកម្មវិធីនេះ និងវិធីដាក់ពាក្យទាមទារសំណង ដោយការហៅ ទូរស័ព្ទមកកាន់លេខ 1-800-338-2382 ឬទស្សនាគេហទំព័ររបស់ VICP ដែលមានអាសយដ្ឋាន www.hrsa.gov/vaccinecompensation ។

7 តើខ្ញុំអាចបានដឹងពីព័ត៌មានអំពីថ្នាំបង្ការជម្ងឺដោយវិធីណា?

- សូមសួរគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ។
- ហៅទូរស័ព្ទមកកាន់នាយកដ្ឋានសុខាភិបាលប្រចាំមូលដ្ឋាន ឬប្រចាំរដ្ឋរបស់អ្នក ។
- ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រង និងការពារជម្ងឺ (Centers for Disease Control and Prevention -CDC) ៖
 - ហៅទូរស័ព្ទមកកាន់លេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ទស្សនាគេហទំព័ររបស់ CDC ដែលមានអាសយដ្ឋាន www.cdc.gov/flu

